

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Iskrice

Tematska številka Leonardo da Vinci
oktober 2014, šol. leto 2014/2015

Leonardo da Vinci 2014

Na naši šoli smo letos že deseto leto zapored sodelovali v programu EU za usposabljanje dijakov Leonardo da Vinci.

V začetku junija sta dve skupini dijakov 3. letnika izobraževalnega programa ekonomski tehnik izvajali mednarodni projekt Nazaj v prihodnost (Back to the Future) in s tem tudi obvezno delovno prakso v tujini. Štirinajst zanimivih dni so preživeli v Vicenzi v Italiji in v mestecu Szentendre na Madžarskem. Nekaj misli o delu, opisov dežel in vtisov udeležencev si lahko preberete v nadaljevanju.

S sodelovanjem v tem projektu so si dijaki izboljšali svoje poklicno znanje, znanje jezikov in predvsem spoznali drugačno kulturno okolje. Opravljali so komercialna, administrativna in druga dela v različnih storitvenih in industrijskih podjetjih. Poleg tega so se udeležili nekaterih strokovnih ekskurzij in ogledov, pri katerih so lahko neposredno zaznali utrip in bogato kulturno izročilo obeh dežel.

Za celotno operativno izvedbo projekta, ustrezen izbor udeležencev, njihovo pripravo, vse potrebne pogodbe in druga zahtevana opravila, organizacijo prevoza, zavarovanja in bivanja ter ovrednotenje in širitev rezultatov projekta je poskrbela šola kot nosilka projekta. Rezultate našega projekta v programu Leonardo da Vinci in pridobljene izkušnje bomo predstavili tudi ožji in širši javnosti, predvsem pa našim dijakom, ki se bodo takih projektov udeleževali tudi v prihodnjih letih.

Veseli smo, da program ekonomski tehnik, ki je usmerjen v večje praktično izobraževanje in usposabljanje, lahko na naši šoli ponudi tudi dragoceno pridobivanje mednarodnih poklicnih ter drugih kompetenc in izkušenj. Na ta način dodajamo rednemu šolanju zanimivo in koristno popestritev. Vse to in še marsikaj zanimivega čaka tudi dijake, ki se bodo v program ekonomski tehnik na naši srednji šoli vpisali v prihodnje.

Igor Gruden, koordinator projektov Leonardo da Vinci

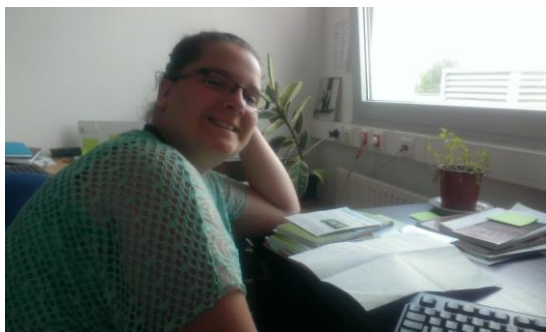
Education and Culture

Leonardo da Vinci

Delovna mesta na Madžarskem

Leonardovci smo v Szentendreju opravljali različna dela. Preberite si krajše opise in naše vtise.

Nika Latin in **Ines Jeršin** sta delali v etnografskem muzeju na prostem - Skanzen. Njune naloge so bile fotografiranje delavnic, pošiljanje vabil, šivanje, iskanje in analiza pomanjkljivosti v muzeju. Delo v muzeju jima je bilo zelo všeč, čeprav na trenutke tudi naporno zaradi vročine in skakanja iz enega konca na drugega. Spoznali sta veliko novih stvari.

Benjamin Strmole je delal v lokalu La Mocca. To je kavarna in prodajalna kave. Naučil se je mleti, pakirati in prodajati kavo. Brisal je prah, čistil mize, mešal pijače, samostojno nabavljal pomaranče ter nakupoval s šefinjo. Ugotovil je, da je za uspeh potrebno veliko predznanja in trdega dela ter veliko sprotnega učenja, saj je treba spoznati tako stranke kot izdelke.

Tadej Cvetkovič je delal v turističnem centru Tourinform Iroda. Predvsem je pomagal turistom. Poiskal jim je željene naslove, cene restavracij in hotelov. Urejal je tudi dokumente v sprejemni pisarni. Delo se mu je zdelo zanimivo in zabavno, vendar tudi malo dolgočasno takrat, ko ni bilo turistov.

Sara Čoš in **Boštjan Perko** sta delala v dveh različnih trgovinah s spominki. Sara v trgovini Madeira, Boštjan pa v trgovini Nenad-D. Njuno delo je bilo podobno: prodajala sta izdelke, čistila police, zlagala in urejala spominke ter se posvečala strankam in njihovim željam. Sari se je zdelo delo zanimivo. Všeč ji je bil odnos delodajalca do zaposlenih, čeprav je bil jezik velikokrat precejšnja ovira. Boštjan pa je ugotovil, da je znanje jezikov velika prednost in da se ob delu s strankami naučiš veliko koristnega. Srečal se je s kupci različnih narodnosti in spoznal različne nakupovalne navade.

Boštjan Perko

INTERVJU z direktorico Wexeduja, organizacijo gostiteljico

Boštjan Perko je opravil krajši intervju z direktorico Wexeduja. Navajamo ga kar v angleščini.

1. Why did you decide to start the foundation?

Because I was working as a teacher and I saw a career opportunity in that.

2. Do you work anywhere else?

Not anymore, but in the beginning I worked as a teacher and ran the foundation at the same time.

3. Why did you stop teaching?

I gave up teaching because I did not have enough time. There was too much work to be done with the foundation.

4. Do you make a lot of money?

No, it is a non-profit organization. Our resources only cover the costs. We do not work for profit.

5. How long have you been working here?

For 7 years.

6. Which countries have participated in the programme so far?

France, Finland, Ireland, Denmark, Norway, Portugal, Spain, Germany, Slovenia, Slovakia and the Czech Republic.

7. What kind of students do you like most?

We like students that do not cause many problems. The students from Finland and Germany were very nice.

8. Are you satisfied with the work of Slovenian students?

Mostly yes.

9. Do you like working here?

Yes, although it is very hard sometimes.

10. What makes your job difficult?

You have to separate your professional and private life.

11. Are you involved in any other European projects?

Yes, innovation transfer and different partnerships.

12. Does your job create any family problems?

Yes, it does. Students usually arrive on Sundays or Saturdays and I have to meet them. My family does not like it.

13. Have you ever thought about working somewhere else?

Yes, I have. But on the other hand, I started this company with two colleagues and they enjoy working with students.

Boštjan Perko

Madžarska, Madžari, madžarščina

Madžarska je država, ki ima okrog 10 milijonov prebivalcev, njena površina pa je približno 93.000 km². Če jo primerjamo s Slovenijo, ima petkrat več prebivalcev in je petkrat večja. Uradni jezik je madžarščina, ki sodi med ugrofinske jezike. Budimpešta, glavno mesto države, je tudi največje mesto Madžarske. Gostota poselitve pa je 108 prebivalcev na kvadratni kilometer.

Štiri petine državne površine sestavljajo nižine in gričevnat svet. Največji in najznačilnejši del Madžarske je nižina, ki je povprečno samo 100 do 200 metrov nad morsko gladino. To je Alföld, po naše nizka zemlja. Le na zahodu države je nekaj vzpetin. Najvišji vrh je Kekes (1015 m) v sredogorju Matra.

Madžarska je znana tudi po blatnem jezeru (Balaton po njihovo), ki obsega 596 m². Pomembnejše madžarske reke so Donava, Tisa in Szamos.

Na splošno so Madžari prijazni in odprti ljudje. Najboljšo izkušnjo s pristnimi Madžari sem dobila na tržnici, ki obratuje ob sredah in sobotah. Ljudje prodajajo rože, sadje, zelenjavo, obleke (razstavljene so bile povsod), naravne izdelke, mesnine... Ne izdajajo računov, za

ceno pa se lahko pogajaš oz. barantaš. Prodajalci so stari ljudje, ki delujejo zdolgočaseno in obubožano. Vse stranke prijazno ogovorijo in skušajo ponuditi ter prodati čim več.

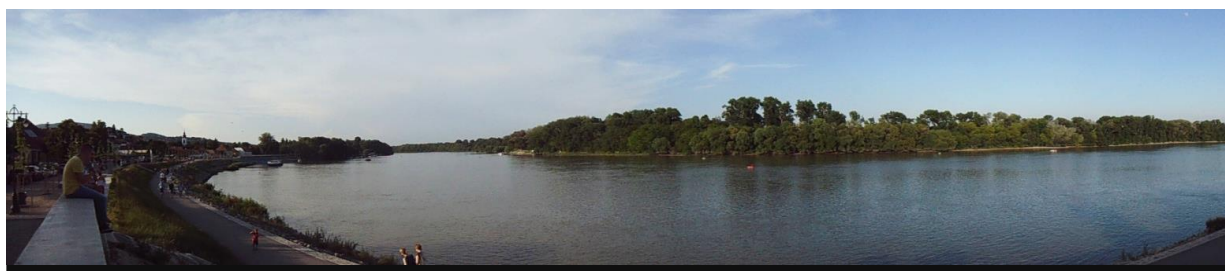
Med 14-dnevnim bivanjem na Madžarskem sem spoznala zelo prijetne in zgovorne ljudi. Ena izmed njih je prav gotovo moja mentorica Gabi, ki je bila do mene zelo gostoljubna.

Na začetku našega bivanja na Madžarskem nam je koordinatorica projekta predstavila madžarsko kulturo in zgodovino. Pregledali smo tudi nekaj osnovnih fraz sporazumevanja. Zelo uporabna fraza je bila vsekakor »jo napot«, kar pomeni dober dan. Naučili smo se predstaviti, vendar je pridobljeno znanje madžarskega jezika kmalu po učni uri potonilo, saj smo komunicirali večinoma v angleškem jeziku.

Precej časa nas je mučilo vprašanje, kaj pomeni beseda MŰEMLÉK. Napis smo videvali na starih stavbah po mestu in smo predvidevali, da pomeni znamenitost. V glavah smo imeli »mlek«, kakor rečemo po domače mleku. Izvedeli smo, da pomeni kulturno znamenitost, ki je zaščitena in si jo turisti lahko tudi ogledajo.

Največja etnična skupina na Madžarskem so seveda Madžari, nekaj odstotkov je Romov, s katerimi imajo tako kot pri nas v Sloveniji socialni problem. Imajo veliko otrok, ki ne hodijo v šolo, večina je brezposelnih. Priselijo se iz sosednje države Romunije. Madžari imajo v primerjavi z nami temnejšo polt, so bolj zagoreli. Pomembnejše manjšine na Madžarskem so še Nemci, Srbi, Slovaki, Hrvati, Romuni in Ukrajinci.

Sara Čoš

Še nekaj geografije

Donava je reka, ki je s svojimi 2888 km druga najdaljša reka v Evropi. Reko smo opazili že takoj prvi dan, ko smo se s taksijem vozili do našega prenočišča, saj jo je ob tem, kako drvi skozi mesto, kar težko spregledati. Donava je lepa reka, a za kopanje precej neuporabna. Seveda imajo Madžari tu in tam postavljeno kakšno kopališče ali pomole, s katerih skačejo vanjo, toda predvsem zaradi svoje tovrstne in prometne veljave in ponekod tudi zaradi močnega toka ni najbolj primerna za namakanje v vročih dneh. Po reki so skoraj v vseh krajih postavljeni pomoli, kjer se ustavijo manjše ladje. Ustavljajo se tudi ladjice, ki imajo po voznem redu organiziran prevoz potnikov iz kraja v kraj. Seveda pa na Donavi ne manjka takšnih in drugačnih gliserjev in čolnov niti ne manjka ljudi, ki si zaželi dan popestriti z veslanjem v kanuju.

Mesto Višegrad nas je vse bolj ali manj navdušilo s svojimi zanimivostmi. Leži severno od Budimpešte in skozenj teče - Donava. Preden so Madžarsko razdrobili na več delov, je bilo mesto Višegrad prestolnica Madžarske, pozneje je to postala Budimpešta. Ime mesta pomeni zgornji del gradu ali zgornjo trdnjavo, mesto. In prav to nas je najbolj navdušilo. Na vzpetini, ki se dviga nad mestom, stoji čudovit srednjeveški grad, po katerem je mesto dobilo ime. Grad je bil nekoč kraljeva rezidenca kralja Matije Korvina in ko so na Madžarsko vdirali Turki, so podrli del obzidja, ki si ga zdaj lahko ogledamo kot ruševine. Z gradu je veličasten razgled nad dolino, skozi katero drvi Donava.

Szentendre je umetniško mesto, saj so ga umetniki na nek način tudi izoblikovali. Predvsem je nanj vplivalo slikarstvo. Ko se sprehajaš po ulicah, ti ne uidejo hiše z baročno okrašenimi fasadami. To je razgled, ki je všeč marsikomu.

Poleg tega so si hiše med sabo močno različne, različni so tudi okrasje, vrata, okna in celo kljuke na vratih so lahko zelo zanimive. Že takoj ko smo prispeli, smo dobili občutek, da smo na morju. Ko pa smo z balkona zagledali Donavo, ki se vije ob mestu, pa se je občutek, da smo na počitnicah, še poglobil. Manjkal je samo vonj po soli. Veliko hiš in drugih stavb v mestu ima status kulturne znamenitosti, zato jih njihovi lastniki ne smejo spreminjati, pa naj bodo v še tako razpadajočem stanju. A prav nad takimi hišami so turisti najbolj navdušeni. V mestu je tudi veliko cerkva. Imajo jih kar deset, vse v centru mesta.

V Szentendreju se vedno nekaj dogaja; prihajajo in odhajajo skupine turistov, ki "navalijo" v trgovine z spominki. Med našim obiskom so imeli tudi poroko. Očitno imajo navado, da se ženin in nevesta sprehajata po mestu, kajti ravno to sta mladoporočenca počela. Imajo tudi veliko manjših muzejev, npr. Marcipanov muzej in pa v teh vročih dneh zelo vpadljiv Božični muzej. Ob večerih prirejajo različne koncerte oziroma bitke talentov, kjer se pomerijo vsi, ki imajo vsaj malo glasbenega znanja ali posluha. Ker pa so Madžari tudi strastni ljubitelji nogometa, tokrat ob večerih ni manjkalo polnih gostiln navijačev, ki so navijali za svoje favorite na svetovnem prvenstvu. In seveda smo se jim kdaj pa kdaj tudi mi radi pridružili pri navijanju, odvisno od tega, katera ekipa je igrala. Zelo prijetni so tudi večerni sprehodi ob Donavi. Najboljše od vsega pa je to, da skorajda ni komarjev, morda dva ali trije, kar je ravno toliko, da te spomnijo, da si blizu vode. Drugače pa imaš v Szentendreju prav vse možnosti za prijetne počitnice.

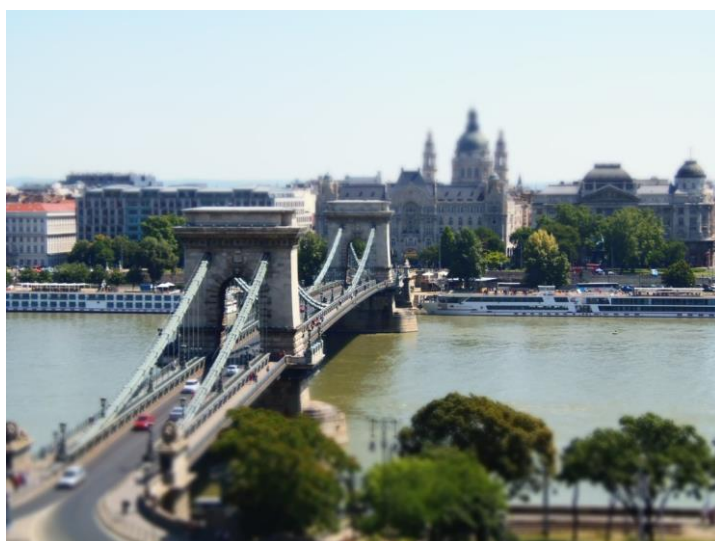
Ines Jeršin

Budimpešta

Budimpešta je glavno in največje mesto na Madžarskem. Je politično, kulturno, industrijsko in transportno središče Madžarske. V Budimpešti trenutno živi več kot 1,7 milijona ljudi in je tako šesto največje mesto v Evropski uniji. Mesto Budimpešta leži ob reki Donavi in se deli na tri dele. Prvemu delu pravijo Budim, drugemu Pešta in tretjemu Óbude, vendar so jih leta 1873 Habsburžani združili v eno veliko mesto, ki je tudi postalo glavno mesto ogrskega dela Avstro-ogrske.

Mesto ima zelo veliko znamenitosti, zlasti v Budimu, ki je na zahodni strani Donave. Tu si lahko ogledamo Budimski grad, v katerem je narodna galerija z deli madžarskih slikarjev in kiparjev. Na grajskem hribu, s katerega se vidi celo Budimpešto, stoji tudi Matijeva cerkev. Na vzhodnem delu, v Pešti, pa si lahko ogledamo parlament, ki je zelo velika in mogočna zgradba, zgrajena med leti 1885 in 1905 in je dolga kar 268 metrov ter je tretji največji parlament na svetu. Ima več kot 650 sob. Tu so tudi cerkev sv. Štefana, ki je največja cerkev v mestu, Trg junakov, ki je bil zgrajen leta 1896 ob tisočletnici prihoda Madžarov v panonsko nižino in na katerem so upodobljeni pomembni madžarski kralji, knezi in borci za svobodo. Ker skozi mesto teče reka, so morali zgraditi veliko mostov. Med njimi je najbolj znan Széchenyjev verižni most, ki je bil zgrajen že leta 1849 in je tako najstarejši most na reki Donavi.

Med bivanjem na Madžarskem smo si ogledali mesto in njegove znamenitosti. Daleč najbolj smo bili presenečeni nad velikostjo parlamenta, ki ga je nemogoče spregledati. Opazili smo ga takoj, ko smo zapeljali na cesto, ki poteka vzdolž Donave. Zelo všeč nam je bil tudi Budimski grad in razgled z njega, meni pa je bil najbolj všeč verižni most. Mesto je zelo veliko, z veliko zelenih površin in parkov. V enem izmed parkov imajo tudi velik vrtiljak, s katerega se vidi skoraj cel vzhodni del Budimpešte. S tem vrtiljakom so se nekateri dijaki tudi peljali in so bili nad razgledom navdušeni. Ob parkih so ulice, polne restavracij in trgovin, ki imajo za glavno mesto presenetljivo nizke cene. Ker je mesto zelo veliko, morajo imeti dobro organiziran javni prevoz. Imajo veliko avtobusov, ki ves čas vozijo po mestu.

Prav tako je zelo uporaben tramvaj, nad katerim sem bil zelo navdušen, ker sem ga prvič videl, imajo pa tudi podzemno železnico, ki se deli na štiri velike dele. To so rumeni, modri, rdeči in zeleni metro. Zeleni je najnovejši, odprt letos, rdeči pa je najhitrejši, ker je bil pred kratkim obnovljen. Skupna dolžina metrojskih prog znaša okoli 39 km in ima 52 postaj. Kot zanimivost - Madžari so odprli svoj prvi metro že leta 1896.

Za vožnjo po mestu pa si lahko najameš tudi kolo. V mestu so me najbolj navdušili čist zrak, množica zelenih površin in obsežnost nekaterih zgradb. Po mojem mnenju je Budimpešta zelo lepa destinacija za vsaj enodnevni obisk, če ste navdušeni nad velikimi starimi zgradbami, lepim razgledom in nakupovanjem, pa raje predvidite dva.

Ribiška utrdba na grajskem griču

Tadej Cvetkovič

Kulinarična Madžarska

V svoji 14-dnevni praksi sem se seznanil tudi z madžarsko kulinarijo. Največja značilnost njihove kuhinje je paprika in to že od 18. stoletja dalje. Papriko so v madžarsko kulinarijo vpeljali Turki. Njihove navade so podobne našim (slovenskim), le da namesto masla in olja uporabljajo svinjsko mast.

Znane specialitete, ki sem jih utegnil okusiti, so golaž, kokošji paprikaš, ribje juhe, mesne palačinke in seveda langoš. Langoš po okusu in obliki spominja na flancate, le da je večji, nanj pa dodajajo različne dodatke, kot so sir, skuta, sol, poper, sveža paprika, čokolada, sladkor; skratka sestavite si ga lahko po svojem okusu. Jed je okusna, hitro pripravljena, nasitna, edina slabost, ki sem jo opazil, je ta, da za pripravo porabijo veliko olja.

Golaž oz. bograč je v Sloveniji skoraj vsem znan, ampak madžarski ima madžarski okus z rahlim pikantnim pridihom. Sestavljen je iz krompirja, telečjega mesa in zelenjave (paprike in feferonov).

Veliko imajo tudi sladice. Uspel sem jih poskusiti kar nekaj, najbolj pa mi je v spominu ostala pečena prosena kaša z mlekom. Narejena je iz kaše, mleka in rozin.

Med alkoholnimi pijačami je najbolj znana palinka. Madžari tako pravijo čistemu in naravnemu žganju, zvarjenem izključno iz sadja (podobno je sadjevcu). Madžari imajo tudi svojega tokaja. To je vino, ki je zavarovano s certifikatom. V mrzlem vremenu mi je najbolj ugajal unicum, ki je po mojem mnenju madžarska vrsta jaegermeistra. Sestavljen je iz 40 zdravilnih zelišč, kupimo pa ga lahko s 30 ali 40% alkohola. V toplem vremenu pa se prileže kóbbányai, madžarsko pivo.

Benjamin Strmole

Skansen

Skansen, po madžarsko Skanzen, je etnološki muzej na prostem, ki ga najdemo 3 km od Szentendreja. Muzej ima površino 60 hektarov z 274 zgradbami in s 5 km sprehajalnih poti. Lahko si ga ogledate peš ali si najamete kolo za manj kot 2€ ali pa »potujete« s starinskim vlakom. Vse hiše so originalne in so bile pripeljane z različnih krajev Madžarske. Razdeljen je na sedem območij, vsako območje pa predstavlja kulturo drugega dela Madžarske. Hiše prikazujejo vsakodnevno življenje in tradicionalna praznovanja ljudi. Imajo pristno pohištvo, posodo in orodja. V hišah se lahko obiskovalci srečajo z ljudmi, ki opravljajo dnevna opravila. Zaposleni so pripravljene razložiti vse, kar vam muzej ponudi. Npr. kaj so delali v dimni hiši, kako so barvali oblačila in še veliko več. Imajo pa tudi široko ponudbo različnih programov, npr. animatorji vam pokažejo, kako so se včasih igrali otroci, oz. kakšne so bile igre, kako so delali opeke iz blata ali gradili hiše iz lesa, ki jih lahko sami sestavite.

Lahko vam predstavijo značilne madžarske živali, mlin itd. Tu je organiziranih tudi veliko poletnih kampov, sezonskih festivalov, sejmov, koncertov in tematskih razstav. Trenutna razstava se imenuje Leto jagnjeta, na kateri si lahko ogledate, kako so v preteklosti izdelovali sir in kako ga delajo sedaj, kako so strigli ovce nekdanje in kako jih danes. Muzej ima tudi lastno pekarno, kjer ponujajo vsakodnevno svež kruh. In restavracijo. Lahko tudi obiščete dve trgovinici s spominki. Skanzen je prvi muzej na Madžarskem, ki je razvil izobraževalni center. Ukvarjajo se z raziskovanjem, kakšne programe naj bi muzeji nudili, da bi zaslužili več in pritegnili več obiskovalcev, saj jim je država na Madžarskem znižala finančno podporo.

O turizmu v Szentendreju

Szentendre se nahaja 11 km od Budimpešte in ponuja na ogled več kot 40 različnih znamenitosti. Do Szentendreja lahko pridete na več načinov, in sicer z ladjo, avtobusom, avtom ali vlakom. V zgodovini je bilo območje Szentendreja del obrambe rimskega imperija, zato so tam tudi rimski ostanki. V njem je sedem cerkva, ki so pravoslavne in rimskokatoliške. Najpomembnejša in največja je pravoslavna cerkev, ki se nahaja v osrčju

Szentendreja. Poleg je Muzej srbske pravoslavne cerkve, saj je v mestu pred časom živelo veliko Srbov. Največja rimskokatoliška cerkev pa je cerkev Sv. Janeza, ki je zgrajena na vrhu hriba v centru mesta. S spomenikom padlim Židom so se poklonili žrtvam druge svetovne vojne. Imajo tudi spomenike krojačem ter vinogradnikom, na mestnem trgu pa je spomenik iz 18. stoletja, ki so ga postavili srbski trgovci ob koncu kuge, ki je morila po Evropi.

Szentendre je priljubljena turistična točka tudi zato, ker je v njem ustvarjalo veliko slikarjev iz 19. in 20. stoletja in imajo veliko muzejev, ki so posvečeni posameznemu slikarju, kot so Czobel Bela, Vajda Lajos, Kmetty Janos in paru Anna Margit in Amos Imre, ki sta bila impresionista in sta slikala v slogu Pabla Picasa. V mestu lako vidite tudi svetovno znan muzej keramičnih izdelkov in skulptur Kovacs Margit ter marcipanov muzej, v katerem sta iz marcipana v naravnem merilu upodobljena Michael Jackson in princesa Diana. Iz marcipana so izdelali tudi precej pomanjšano repliko budimpeštanskega parlamenta. Lahko pa si ogledate muzej Micro Arts, v katerem so umetnine, ki so vidne samo z mikroskopom in nihče na svetu ne ve, kako so jih naredili. Na železniški postaji pa imajo muzej javnega prevoza.

V Szentendreu je veliko restavracij. Grške, italjanske, srbske, restavracije z madžarsko kuhinjo in restavracije s hitro prehrano ponujajo nemalo možnosti velikim in malim sladokuscem, da si najdejo željene kulinarične užitke. Med vikendi na cesti proti glavnemu trgu postavijo množico stojnic, saj se veliko prebivalcev Budimpešte odloči za kratek izlet in obisk stojnic. Slabost sobotnega in nedeljskega turizma, s tem pa veliko dela za domačine, pa je, da so nekateri muzeji v ponedeljek zaprti.

Nika Latin

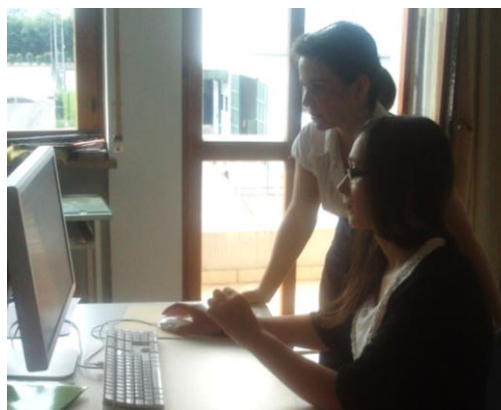
Italija

Od 8. do 21. junija nas je šest dijakov iz 3. d razreda imelo možnost opravljati praktično usposabljanje v tujini, natančneje v Italiji v Vicenzi. Vsak je delal v svojem podjetju in s tem doživel malo drugačno in zanimivejšo izkušnjo, kot bi jo v Sloveniji.

V turistični agenciji Alfabeto Viaggi SRL sta praktično usposabljanje opravljala Brigita Kuplenk in Andrej Ploj. Podjetje je na ulici Via Zamenhof, kamor sta se vsak dan odpravila z avtobusom. Opravljala sta različna dela, kot so obnavljanje cen ter obnavljanje pogojev za ogled različnih atrakcij, muzejev ipd., arhiviranje in organiziranje brošur, obnavljala sta cene različnih restavracij ter kontaktirala slovenske restavracije za pridobitev informacij o njihovih pogojih.

Bernarda Poljanec je bila praktikantka v podjetju Studio Centro Marketing, ki ima sedež na ulici Viale Crispi. Tudi Bernarda se je na delo vozila z avtobusom. V Studiu se je natančneje seznanila z uporabo socialnih omrežij, kot so Pinterest, Hootsuite, Socialomph in Twitter. Sodelovala je tudi pri projektu Stržišče v Baški grapi, saj je ustanovitelj tega podjetja potomec primorskih Slovencev.

Podjetje Centro Produttivita' Veneto, na kratko CPV, je na praktično usposabljanje sprejelo Lucijo Selan. Tudi Lucija je tako kot ostali na delo prihajala z avtobusom. V tem podjetju se je naučila veliko uporabnih stvari, kot so dokumentiranje in urejanje dokumentacije, v programu Microsoft Office Excel pa je naredila razpredelnice o udeležencih prakse iz različnih držav. Obiskala je tudi mednarodni seminar o mobilnosti.

V centru Vicenze se nahaja jezikovna šola Oxford Liceo Europeo Vicenza. Tukaj je na delo hodila Nika Zore. Ker smo bili nastanjeni v bližini mestnega centra na ulici Stradella della Raccheta, je Nika lahko na delo odšla kar peš. Tam je arhivirala in kopirala dokumente, opravljala knjigovodske storitve, uporabljala Microsoftove programe ter opravljala različna pisarniška opravila.

Podjetje FORTES Impresa Sociale SRL, ki je omogočilo praktično usposabljanje v vseh naštetih podjetjih, pa je na usposabljanje sprejelo mene, Evo Kastelic. Fortes ima sedež v centru Vicenze, natančneje na ulici Viale Milano. Zaradi neposredne bližine hotela sem na delo hodila peš. Tam sem opravljala veliko različnih del, kot so administrativno delo, izpolnjevanje preglednic v Excelu, raziskave na internetu, zbiranje podatkov ter prevajanje iz angleškega v slovenski jezik.

Menimo, da je bila to nepozabna izkušnja, ob kateri smo se veliko naučili. Priporočamo jo vsem, ki jih zanima delovanje tujih podjetij, odkrivanje kulturnih znamenitosti ter kvalitetno druženje s sošolci in ostalimi ljudmi tudi izven domačega okolja.

Eva Kastelic

Vicenza

Vicenza je glavno mesto istoimenske province in leži na severu Italije. Je tretja najbogatejša provinca v državi, za Milanom in Torinom. Poleg tega pa je to tudi najbolj industrializirano italijansko mesto.

Zaradi bogate zgodovine in kulture ima Vicenza veliko muzejev, galerij in znamenitosti. Med prostim časom smo si ogledali Teatro Olimpico, ki ima oder postavljen v tridimenzionalni obliki. Zgradil ga je Andrea Palladio okoli leta 1550, vendar je bil dokončan šele po njegovi smrti. V Teatru prirejajo tudi opere in glasbene koncerte. Ko smo izrazili željo, da bi šli na koncert Mozartove, Straussove in Schubertove glasbe, je bila profesorica nad nami prijetno presenečena, ker ni pričakovala, da bi nas zanimalo nekaj tako »dolgočasnega«. Pa smo na koncertu zelo uživali, saj je bilo za nas nekaj novega - poslušati klasično glasbo v živo. Ob nakupu vstopnice za ogled Teatra Olimpico smo dobili tudi ugodnost ogleda kar šestih muzejev, ki so prav tako zanimivi, vendar zaradi pomanjkanja časa nismo obiskali vseh.

Muzeji, ki smo si jih ogledali, so razstavljali slike na teme iz Biblije, iz Stare in Nove zaveze. Zanimiva je bila tudi galerija slikarja Nicole Samorija. Ob razlagi vodičke smo si ogledali nekaj Palladijevih del, poleg tega pa smo šli tudi v »katakombe« (The Roman Cryptoporticus); to je podzemni muzej z ostanki rimske hiše.

Podjetje Fortes nam je uredilo nastanitev v manjšem hotelu San Raffaello ob vznožju romarskega hriba Monte Berico. Z njega je prečudovit razgled na mesto, okolico in hribe. Poleg hotela stoji bazilika svete Marije, nedaleč stran je muzej vojaške zgodovine. Del poti, ki smo jo

prehodili do hotela, je bil speljan pod arkadami, ki so bile dolge več 100 m. V Vicenzi je še ogromno znamenitosti in zanimivosti, ki si jih je vredno ogledati.

Veliko cerkva in bazilik vabi na verska srečanja, zato so v mestu vedno tudi verniki iz drugih krajev in dežel. V dveh večjih parkih se družijo vse generacije meščanov. Ko smo prvič prišli v park, kjer smo čakali, da bodo sošolci opravili razgovore za prakso, smo bili presenečeni nad številčnostjo temnopoltih prebivalcev oz. obiskovalcev. Kasneje so nam pojasnili, da jih veliko pride iz južne Italije iskat delo, saj je Vicenza pretežno industrijsko mesto. V južno Italijo pa prihajajo ilegalno s čolni iz Afrike... Kot zanimivost lahko dodamo, da je v Vicenzi postavljena največja vojaška NATO baza v Italiji.

Opazili smo veliko trgovin priznanih blagovnih znamk, saj je moda v tem delu Italije zelo pomembna. Cene oblačil so seveda blagovnim znamkam primerne. Vendar pa se najdejo trgovine, ki prodajajo nosljiva in lepa oblačila ter druge izdelke po dostopnejših cenah. Tudi hrana je v povprečju dražja kot v Sloveniji. Ker v hotelu nismo imeli kosila in da na delovnih mestih ne bi bili lačni, smo si hrano kupovali v trgovini Eurospar. Preverjeno dražjo kot pri nas.

Na ulicah mesta ni nikoli dolgčas. Dopoldne ali popoldne so polne ljudi in turistov, zvečer pa je mesto drugačno, bolj prazno. Vesela sem, da sem imela možnost praktično usposabljanje opravljati v Vicenzi, saj je mesto čudovito in sami Italijani so zelo prijazni ljudje. Spoznala sem nekaj njihove kulture in zgodovine. Poleg dela pa smo se tudi zabavali.

Pot do hotela, speljana tudi pod arkadami, ki so dolge več 100 m.

Obisk koncerta v Teatru Olimpico.

Nika Zore

Palladio

Andrea Palladio (30. november 1508 - 19. avgust 1580) je bil italijanski arhitekt v Beneški republici. Palladio, ki je ustvarjal pod vplivom rimske in grške arhitekture, je na splošno veljal za enega najbolj vplivnih posameznikov v zgodovini zahodne arhitekture. Vse njegove zgradbe se nahajajo na nekdanjem ozemlju Beneške republike. Mesto Vicenza in Paladijeva dela so del svetovne kulturne dediščine.

V času bivanja Vicenzi smo si ogledali tudi nekaj Palladijevih mostrovin, kot sta Palladijeva bazilika in Villa Guiccioli, v Benetkah pa smo občudovali cerkev San Giorgio Maggiore.

Palladio se je rodil 30. novembra 1508 v Padovi z imenom Andrea Di Pietro della Gondola. Njegov oče Pietro, ki se je imenoval "Della Gondola", je bil mlinar. Pri trinajstem letu je Andrea Palladio dobil svoje prve izkušnje kot kamnosek v kiparski delavnici Bartolomeo Cavazza da Sossano. Pri šestnajstih se je preselil v Vicenzo, kjer je preživel večino svojega življenja. Tu je postal asistent v Pedemuro studiu, vodilni delavnici kamnosekov in zidarjev. Kasneje se je pridružil združenju kamnosekov in zidarjev.

V 30. letih 16. stoletja je postal varovanec grofa Giana Giorgia Trissina. Trissino mu je dal priimek Palladio in ga odpeljal študirat v Rim. Ključen začetek njegove kariere je bil med leti 1538-1539, ko je bil zaposlen pri grofu, ki ga je Palladijevo delo začelo močno zanimati.

Andrea Palladio je začel razvijati svoj arhitekturni slog okoli 1541. Leta 1554 je napisal knjigo z naslovom *Le antichità romane* (Antične starožitnosti Rima), ki je bila dve stoletji eno glavnih izhodišč v arhitekturi. Posebej je razvil tri tipe zgradb: meščansko palačo, podeželsko vilo in cerkev. V njegovem času je veliko družin v Vicenzi in Benetkah želelo zgraditi palače v mestu in vile na podeželju. Njegova najbolj znamenita stavba, ki jo je začel graditi leta 1566, je Vila Rotonda pri Vincenzi, pravokotna stavba s kupolo in portikom v obliki rimskega tempeljskega pročelja na vseh štirih straneh. Njegova slava se je po objavi knjige *I quattro libri dell' architettura* (Štiri knjige o arhitekturi), 1570, razširila po vsej Evropi. Njegov slog je postal znan kot paladijanski klasicizem in je v naslednjih stoletjih močno vplival na arhitekturo.

Pizza skoos!

V Vicenzi me je pritegnila za ta del Italije značilna hrana. Italija je na splošno znana po testeninah in picah. Zato smo tudi mi začeli prakso s takšnim kosilom. Jedla sem špagete z morskimi sadeži. Opazila sem, da so porcije razmeroma velike, vendar pa so tudi cene zelo visoke. Nižje so le za pijačo v trgovinah, restavracije pa so zelo drage. Postrežba je drugačna od slovenske. Natararji se zahvaljujejo za vsako malenkost. Vsem najprej postrežejo s predjedjo. Ponavadi so to popečeni kruhki s paradižnikovim namazom, ostalo pa naročiš posamezno. Račune ne plačujejo tako kot pri nas, ampak se s številko mize zglesiš pri blagajni, kjer je vedno zaposleni, ki dela račune. Zaračunajo tudi pripravo pogrinjka. Vsi natararji so oblečeni enako, vendar ne preveč elegantno. Nosijo črno majico, predpasnik ter običajne hlače s športnimi copati. Mi smo obiskali značilno italijansko restavracijo, kamor hodijo domačini na nedeljsko kosilo.

Značilna hrana za Vicenzo in vso pokrajino je tudi polenovka, ki jo pripravijo na svojstven način. Ribo posušijo, jo nato namakajo nekaj dni v vodi, nato jo skuhamo in na koncu stepajo ali narežejo v namaz bakala. V okolici Vicenze vlagajo tudi zelenjavo na zanimiv način in sicer tako, da pripravijo zelenjavno mešanico iz cvetače, korenja, sladkega komarčka, rdeče paprike, vse to pa prelijajo s sladkim kisom. To mešanico prodajajo v tipičnih lokalih po zelo visoki ceni.

V letošnjem letu je v Vicenzi postala popularna pijača spritz, tj. sodavica s kančkom vina in penine, za aromo pa dodajo sok jagode, kivija, pomaranče ali banane. Vse skupaj postrežejo s slanim prigrizkom, torej čipsom ali pa z arašidi.

Čeprav so špageti moja najljubša hrana, sem bila zelo srečna, da sem se vrnila v kuhinjo svoje babice in k domači hrani. Spoznavanje tujih kultur in tuje kulinarike je lahko zelo zanimivo, vendar mi je izkušnja dala misliti. Odslej bom znala ceniti tudi to, kar je slovensko. Ne pozabimo stopiti pred tuje ponosni na svoje korenine, znamenitosti in kulturo.

V "naši" restavraciji po predjedi in pred obvezno pico.

Lucija Selan

Obvezne Benetke

V soboto, 14. 6. 2014, ko smo imeli dijaki in udeleženci projekta Leonardo da Vinci prost dan, smo obiskali znamenito mesto Benetke. Tja smo šli z vlakom, vožnja pa je trajala približno eno uro, s tem da je imel vlak nekaj minut zamude. Sprva smo načrtovali, da bi po prihodu odšli z ladjo (vaporettom) do Markovega trga ter se vrnili peš, a smo se nazadnje odločili, da obe poti opravimo kar peš. Na našo odločitev je precej vplivala cena prevoza. Tisti dan je bilo zelo vroče. Sonce je ozračje ogrelo na komaj znosnih 30 stopinj Celzija, pijače pa smo imeli v bolj omejenih količinah. No, vsaj jaz.

V središče Benetk smo se ustavili na znamenitem mostu Rialto, kjer smo opravili nekaj »selfijev«. Po kratki hoji smo prišli do trga sv. Marka, kjer se je gnetlo ogromno, res ogromno ljudi. Tam smo poiskali prostor in si sede približno 20 minut ogledovali množico turistov.

Po kratkem oddihu smo pot nadaljevali proti »dnu« Benetk, kjer smo zelo dobro videli Veliki kanal ter si ogledali na zemljevidu njegovo pot v obliki S. Nato smo se počasi odpravili proti železniški postaji. Na poti smo prečkali tudi ulico znanih blagovnih znamk, kot so Gucci, Armani, Dolce&Gabana, Omega, Louis Vuiton... Zaradi manjšega nesporazuma bi skoraj zamudili vlak. Ker se to ni zgodilo, smo se veselili, srečni in zdravi pravočasno vrnili v Vicenza in v ponedeljek na svoja začasna delovna mesta.

Andrej Ploj

Izlet v Verono

10. junija smo se po zajtrku z vlakom odpravili na izlet v Verono. Z nami je šla tudi Daria iz Fortesa, ki nas je vodila po znamenitostih v Veroni.

Porta Leoni iz 1. stoletja pr. n. št. predstavlja del vrat rimskega mesta. Znatno del še stoji kot del stene stavbe iz srednjega veka. Ulica sama je odprto arheološko najdišče z ostanki prvotne rimske ulice, ki je vidna nekaj metrov pod nivojem današnje ceste. Zanimiva vrata so vhod v dvorec, varovan s stolpi in obzidjem.

Bazilika nenavadnega imena San Zeno, ki smo si jo tudi ogledali, velja za enega največjih dosežkov romanske arhitekture v severni Italiji. Prvotno je na tem mestu stala kapela s samostanom. Zaradi velikega obiska romarjev je kapela kmalu postala premajhna. Pipin Mali (sin Karla Velikega) je dal med letoma 805 in 806 zgraditi večjo cerkev in zraven še samostan. Današnja zgradba je tretja te vrste, zgrajena med letoma 1123-1135, in je tipična romanska. Fasada dominira velikemu trgu in ima lep 72 m visok zvonik (zgrajen med 1045 in 1173), ki ga omenja Dante v Canto 18 v Vicah v Božanski komediji, na levi strani pa obrambni stolp s stiliziranimi levoma. Vsaka stran na vratih je okrašena z 18 bas-reliefnimi ploščami svetopisemskih prizorov (leva stran iz Nove zaveze - konec 11. st.-začetek 12. st., desna iz Stare zaveze - druga polovica 12. St). Notranjost cerkve je razdeljena na spodnjo cerkev, ki obsega približno 2/3 sedanje, in zgornjo cerkev. Stene so prekrte s freskami iz 12. in 15. stoletja. Strop glavne ladje je lesen, grajen kot ladijski gredelj. Bazilike se drži samostan, ki je bil postavljen v 9. stoletju nad starejšim. V cerkvi je tudi grobnica francoskega kralja Pipina Malega (777-810).

Verona je znana po rimskem amfiteatru. Arena se nahaja na največjem trgu na Piazza Bra. Zgrajen okoli leta 30 n. št. je tretji največji v Italiji, po rimskem Koloseju in Areni v Neapelju. Meri 139 m v dolžino in 110 m v širino in je lahko sprejel 25.000 gledalcev na 44 vrstah marmornih sedežev. Gladiatorske igre, ki so tu potekale, so pritegnile gledalce tudi izven mesta. V 5. st. je cesar Honorij tovrstne igre prepovedal. Pomembno obnovo je amfiteater doživel že v 16. stoletju. Notranjost je zelo impresivna, praktično nedotaknjena in je v uporabi še danes za javne prireditve, sejme, gledališke in operne predstave, zlasti poleti. Leta 1913 so v njej prvič izvedli Verdijevo Aido.

Po počitku ob "granitah" smo si ogledali še balkon, na katerem se je znamenita Shakespearjeva Julija Capulet srečala z Romeom. Na dvorišču je postavljen njen kip. Obiskali smo tudi cerkev, kjer sta se Julija in Romeo poročila. Pod balkonom imajo tudi zid, kjer se podpišejo zaljubljeni ali tisti, ki bi radi bili.

Proti večeru smo se z vlakom odpeljali proti Vicenzi. Darii smo se lepo zahvalili, saj nas je sredi najhujše vročine zmotivirala za ogled znamenite in nepozabne Verone.

Brigita Kuplenk

Iskrice št. 1, tematska številka Leonardo da Vinci, šolsko leto 2014/2015

Izdala in založila: Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Za izdajatelja: Milan Jevnikar, ravnatelj

Urednik in mentor: Igor Gruden

Lektoriranje: Majda Simonič (slovenščina), Irena Mori (angleščina)